

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 33^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 254

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

Το “ΟΧΙ” του Χρύσανθου στους κατακτητές...

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1941

Αρχιεπίσκοπος Χρύσανθος
Ο πρώτος αντιστασιακός

Είναι χαρακτηριστικό και κοινά αποδεκτό ότι στη διάρκεια των εθνικών μας αγώνων για την κατάκτηση της ελευθερίας και την εδραίωση της ανεξαρτησίας της πατρίδας μας, η εθνική και η Εκκλησιαστική δράση υπήρξαν ταυτόσημες.

Η προσφορά και η αντίσταση μάλιστα της Εκκλησίας στη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής υπήρξαν τόσο έντονες και χαρακτηριστικές ώστε ουδείς αντικειμενικός παρατηρητής να μην μπορεί να τις αμφισβητήσει και κλίνουμε γόνυ τιμής κι

ευγνωμοσύνης στους Αρχιεπισκόπους, Αρχιερείς, Κληρικούς και Μοναχούς που έδειξαν το δρόμο της αντίστασης στους υπόδουλους Έλληνες κι έβαλαν τις βάσεις για την κατάκτηση της πολυπόθητης ελευθερίας.

Συνέχεια στη 2η σελίδα

Ζίпка και φουστανέλα εντάμαν σον «ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΑΓΩΝΑ»

Γράφει: ο Νίκος Τουμπουλίδης

Συμπληρώνονται φέτος 200 χρόνια από την έναρξη της επανάστασης για την παλιγγενεσία της πατρίδας μας. Η προσφορά των Ελλήνων του Πόντου στην επανάσταση του 1821 ήταν μεγάλη και καθοριστική καθώς συμμετείχαν με πολλούς και διάφορους τρόπους στους εθνικούς αγώνες, για την απελευθέρωση της Ελλάδας από τον τουρκικό ζυγό.

Ασφαλώς ο ελληνισμός της Μαύρης Θάλασσας αξίζει καλύτερης παρουσίας στις «λευκές» σελίδες της ιστορίας και των σχολικών βιβλίων. Αντ' αυτού, παρατηρούμε να συμβαίνει τελευταία ακριβώς το αντίθετο. Να αφαιρούνται από τη διδακτέα σχολική ύλη σελίδες που αναφέρονται στην ιστορία των Ελλήνων του Πόντου και στη Γενοκτονία αυτών, ενισχύοντας την ιστορική λήθη και ακυρώνοντας τη μνήμη ιδιαίτερα στη συνεισφορά των Ελλήνων του Πόντου στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.

Την ανάγκη να γνωρίζουμε την ιστορία του ελληνικού έθνους την επισημαίνει από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα ο Γεώργιος Κανδηλάπης - Κάνης, θεωρώντας ότι η ιστορική άγνοια αποτελεί μέγιστη εθνική ζημιά. Είναι σταυρός μαζί και ευθύνη να υπηρετήσουμε και να αναδείξουμε όλα τα ιστορικά γεγονότα, από την επανάσταση του 1821 μέχρι τη γενοκτονία των παππούδων μας αλλά και όλων των χριστιανικών πληθυσμών της Ανατολίας από τους τούρκους, χωρίς να ξεχνάμε ποτέ ποιους έχουμε γείτονες.

Το σάλπισμα του πρωτομάρτυρα της λευτεριάς Ρήγα Φεραίου γύρω στο 1800 μεταφέρεται και στον Πόντο γιατί Ελλάδα ήταν και η Κωνσταντινού Πόλις, η Μικρά Ασία και ο Πόντος. Στον Θούριο του αναφέρεται στους Πόντιους Μαυροθαλασσινούς: «Λεβέντες Μαυροθαλασσινοί, ο βάρβαρος ως πότε θε να σας τυραννεί...». Την ίδια εποχή 4.000 Μπαφραίοι θανατώνονται από τους Τούρκους, λόγω των εξεγέρσεων στην Ελλάδα, όταν ρίχνονται δεμένοι πισθάγκωνα και πνίγονται στον Άλυ ποταμό.

Μεταξύ των μυημένων, στον μικρασιατικό Πόντο συμπεριλαμβάνονται και πολλοί κρυπτοχριστιανοί. Εκπρόσωπος της ποντιακής συμμετοχής υπήρξε η οικογένεια των Υψηλάντων. Οι Υψηλάντες ήταν μία από τις αρχοντικές και παλιές ποντιακές οικογένειες του Φαναρίου της Πόλης που κατάγονταν από την Υψηλή Τραπεζούντας, ένα παλιό χωριό του Όφι ποταμού στον Πόντο, όπου και σήμερα μιλούν την ελληνική ποντιακή διάλεκτο.

Η οικογένεια των Υψηλάντων ενσάρκωσε με τον πλέον αποκαλυπτικό τρόπο το γεγονός της στράτευσης όλων των Ελλήνων στο στόχο της πολιτικής αποκατάστασης του υπόδουλου γένους. Αφού έδωσε όλη την περιουσία

Συνέχεια στην 6η σελίδα

Πασχαλινά έθιμα στον Πόντο

Ο Ελληνισμός διαχρονικά όταν βρισκόταν εκτός των συνόρων της σημερινής Ελλάδας, έδινε στο νόημα κάθε θρησκευτικής εορτής και την εθνική διάσταση, ενδυναμώνοντας έτσι το συνεκτικό δεσμό της κοινότητας.

Ταυτόχρονα, όμως, πραγματοποιούνταν και κάποιες κοινωνικές «αποκαταστάσεις», που κατεύναζαν τα ανθρώπινα πάθη και εξισορροπούσαν την κοινή διαβίωση. Οι μαλωμένοι μόνιαζαν και το θρησκευτικό μήνυμα του θείου δράματος έβρισκε εμπράγματη εφαρμογή.

Η Λαμπρή, όπως ονόμαζαν το Πάσχα στον Πόντο (ή τα Λαμπροήμερα, οι τρεις πρώτες μέρες του Πάσχα), είχε ιδιαίτερη σημασία και για τους Έλληνες του Πόντου, καθώς συνδέεται άμεσα με ένα ζήτημα που απασχολεί προαιώνια τον άνθρωπο, το θάνατο και την προσδοκία της Ανάστασης.

Συγκλονίζει τον Πόντιο λαϊκό ποιητή το θείο δράμα, το οποίο ταυτίζεται με την ίδια την ύπαρξη του ανθρώπου. Εξίσου συγκλονιστική είναι και η θέση της Παναγίας ως μάνα που βλέπει το παιδί της να υποφέρει. «Το μοιρολόι της Παναγίας», ένας χαρακτηριστικός δημοτικός θρήνος, που συναντάται στις παραδόσεις ολόκληρου του Ελληνισμού, διασώζεται σε τρεις παραλλαγές και στην ποντιακή παράδοση.

Η σύνδεση της κοσμικής με τη θρησκευτική παράδοση δημιουργεί μια ποιητική διήγηση που βρίσκεται πολύ κοντά στις πεποιθήσεις του λαού. Ο λαϊκός άνθρωπος απεχθάνεται τους προδότες του Ιησού:

Σήμερα μαύρος ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα
σήμερα έβαλαν βουλήν οι άνομοι Εβραίοι
οι άνομοι και τα σκυλιά κι οι τρισκαταραμένοι
σήμερα επαρέδωκαν τον πάντων Βασιλέαν.
Ένας Υιός Μονογενής, κι Ατός έν'καρφωμένος!
Ένας Υιός Μονογενής, κι Ατός έν'σταυρωμένος!

Συνέχεια στη 3η σελίδα

Μια ημέρα με τους «πόντιους» της Τραπεζούντας

Το ημερολόγιο δείχνει 2 Αυγούστου 2019. Οι "Αργοναύτες" της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας βρίσκονται στον αλησμόνητο Πόντο και γύρω στις 3μμ επισκέπτονται τον τάφο της Γκιούλ Μπαχάρ Αϊσέ Χατούν, της Μαρίας ή Ρωμαίας Δέσποινας, από τα Λιβερά, σύζυγο του Βαγιαζίτ του Β'. Είχε ένα γιο τον Σελίμ τον Α', μετέπειτα σουλτάνο

της Τουρκίας.

Το μανουσάριο της βρίσκεται στην περιοχή εξώτειχα λίγο πιο πάνω από το σημερινό Δημαρχείο της Τραπεζούντας. Ζούσε στην κωμόπολη Λιβερά, κοντά στην Τραπεζούντα και ήταν θυγατέρα του παπα-Χρυσόστομου Παπαδόπουλου, ιερέα του χωριού.

Το 1578 ο Σουλτάνος Μουράτ εξεστράτευσε για να κατακτήσει τη Βαγδάτη, που ήταν στην κυριαρχία των Περσών. Εκίνησε με το στρατό του και φτάνει στην Τραπεζούντα κι από κει στο Τζεβλικ (Μάτοκα ή Καρναί).

Στην πηγή του Αγίου Κωνσταντίνου συναντά την ωραία Μαρία, μαζί με άλλες κοπέλες, που πήγε να πάρει νερό. Μόλις την είδε ο Σουλτάνος, την ερωτεύτηκε αστραπιαία που κόντεψε να πέσει από το αλόγο του. Προσπάθησε όμως να φανεί ψύχραιμος. Έβγαλε από το σακούλι του το χρυσό του κύπελλο και το έδωσε στη Μαρία. Λέγοντας της ποιος είναι και ζητώντας της με ευγενικό τρόπο να του το γεμίσει νερό από την πηγή.

Συνέχεια στη 3η σελίδα

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
plioforiodotis.gr
laikoyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιότης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotanthemia.com
ammosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ουδέν λόγω της πανδημίας του κορονοϊού

Το “ΟΧΙ” του Χρυσάνθου στους κατακτητές...

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Ο πρώτος ουσιαστικός αντιστασιακός, πριν καν ξεκινήσει το αντιστασιακό κίνημα στην γερμανοκρατούμενη Ελλάδα, υπήρξε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών & Πάσης Ελλάδος Χρυσάνθος Φιλιππίδης. Ευλογώντας τους στρατιώτες μας στο ξεκίνημα τους για το μέτωπο τους αποχαιρέτησε με αυτά τα λόγια: «Η Εκκλησία ευλογεί όπλα τα ιερά και πέποιθεν ότι τα τέκνα της πατρίδος ευπειθούν εις το κέλευσμα Αυτής και του Θεού και θα σπεύσουν, εν μια ψυχή και καρδία, να αγωνιστούν υπέρ βωμών και εστιών και της ελευθερίας και τιμής και θα συνεχίσουν ούτω την απ' αιώνων πολλών αδιάκοπον σειράν των τιμίων και ενδόξων αγώνων και θα τιμήσουν τον ωραίο θάνατον από την άσχημον ζωήν της δουλείας... Επιρρίψωμαι εις Κύριον την μέριμναν ημών και Αυτός θα είναι βοηθός και αντιλήπτωρ εν τη αμύνη κατά της αδίκου επιθέσεως των εχθρών...».

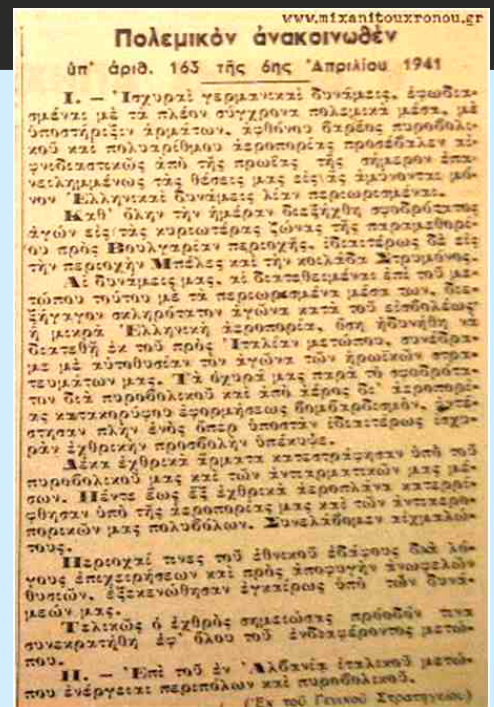
Την Κυριακή 27 Απριλίου 1941, ημέρα της εισόδου των γερμανικών στρατευμάτων στην Αθήνα, ο Αρχιεπίσκοπος κήρυξε ουσιαστικά τον αντιστασιακό αγώνα προβαίνοντας ο ίδιος σε τρεις μοναδικές και συνάμα άκρως επικίνδυνες εθνικές πράξεις: «Περιφρονών την δύναμιν των επιδρομέων, την αλόγιστον βίαν των και τας διαβίβασθεις αυτώ απειλάς των, ηρνήθη κατηγορηματικώς να μετάσχη της Επιτροπής της ορισθείσης, παρά του στρατιωτικού διοικητού, προς υπογραφήν του πρακτικού παραδόσεως των Αθηνών, ως ανοχυρώτου πόλεως, εις τας γερμανικάς ορδάς. Ο Χρυσάνθος εις τας σχετικές πιέσεις απήντησε: “Ο Αρχηγός της Εκκλησίας δεν παραδίδει την πρωτεύουσαν της πατρίδος του εις ουδένα ξένον. Ο Αρχηγός της Εκκλησίας εν καθήκον έχει: να φροντίσει διά την απελευθέρωσιν της” (Κων/νου Βοβολίνη, «Η Εκκλησία εις τον αγώνα της ελευθερίας 1453 - 1953», σελ. 269). Λίγο αργότερα έφθασε το δεύτερο μήνυμα από άνθρωπο του Δήμου, σύμφωνα με το οποίο ο Αρχιεπίσκοπος έπρεπε να μεταβεί στην Μητρόπολη για να τελέσει επίσημη δοξολογία επί τη εισόδω των γερμανικών στρατευμάτων. «Αυθόρμητα, όμως απάντησε “Δοξολογία δεν έχει θέση επί τη υποδουλώσει της πατρίδος μας. Η ώρα της Δοξολογίας θα είναι άλλη...” Επακολούθησε και τρίτη ειδοποίηση ότι ζητεί να τον επισκεφθεί ο Γερμανός στρατιωτικός διοικητής Φον Στούμμε. Ο τότε Αρχιδιάκονός του και σημερινός Μητροπολίτης Πατρών Νικόδημος διηγείται: “Οδήγησα τον επισκέπτη στο γραφείο του Αρχιεπισκόπου. Ομίλησαν γερμανικά. Ο επισκέπτης άρχισε με φιλόφρονες φράσεις. Ο Αρχιεπίσκοπος απάντησε “Έχω καθήκον, ως Αρχηγός της Εκκλησίας της Ελλάδος, να σας συστήσω να σεβασθεί η Γερμανική διοίκησης τον ηρωϊκόν λαόν της χώρας αυτής, διά να αποφευχθούν δυσάρεστα γεγονότα... η Ελληνική Εκκλησία ευρέθη πάντοτε παρά το πλευρόν του Ελληνικού λαού εις τους αγώνας του, αξία της εμπιστοσύνης του και να είσθε βέβαιοι ότι δεν θα λείψει να πράξη το καθήκον της και κατά την κρίσιμον αυτήν περίστασιν”». Αργότερα ο Χρυσάνθος αρνήθηκε να ορκίσει την γερμανοπρόβλητη κυβέρνηση Τσολάκογλου λέγοντας: «Δεν μπορώ να ορκίσω κυβέρνησιν προβληθείσαν υπό του εχθρού. Ημείς γνωρίζομεν ότι τας Κυβερνήσεις ορίζει ο λαός και ο Βασιλεύς. Εδώ τώρα ούτε ο λαός εψηφίσε την Κυβέρνησιν, ούτε ο Βασιλεύς την όρισε. Πώς μου ζητείτε να ορκίσω Κυβέρνησιν υποδειχθείσαν υπό του εχθρού, διά να είναι άβουλον όργανόν του;» («Μνήμες και μαρτυρίες από το '40 και την κατοχή»).

Η παραπάνω στάση του Χρυσάνθου, η οποία έδωσε το μήνυμα της Εθνικής Αντίστασης προς τον εχθρό, οδήγησε στην πτώση του από τον Αρχιεπισκοπικό θρόνο στις 2 Ιουλίου 1941. Ο ίδιος, όμως, δεν έπαυσε ν' αντιστέκεται και μετέτρεψε το σπίτι του στην Κυψέλη, σε φωλιά αντιστασιακού αγώνα, απ' όπου λειτουργούσε παράνομα, επί τρία χρόνια, ασύρματο, διά του οποίου επικοινωνούσε τόσο με την εξόριστη Ελληνική κυβέρνηση στην Αίγυπτο όσο και με το συμμαχικό στρατηγείο, δίδοντας οδηγίες και παρέχοντας πληροφορίες στους Έλληνες αντιστασιακούς μαχητές.

Ο τελευταίος διάδοχός του, Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, προλογίζοντας τον τόμο με τις βιογραφικές αναμνήσεις του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Χρυσάνθου, του από Τραπεζούντος, σημειώνει: «... η στάση του έναντι των ναζιστών κατακτητών, αποτελεί χρυσή σελίδα στην εθνική και Εκκλησιαστική μας ιστορία και ήταν συνέχεια της αγίας βιωτής των μεγάλων Ομολογητών της πίστεως

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ουδέν λόγω της πανδημίας του κορονοϊού

μας... οι οποίοι ήσαν φωτεινά παραδείγματα τρόπου και στάσης ζωής για τον αείμνηστο προκάτοχό μου και πρέπει ν' αποτελούν οδοδείκτες για τη ζωή όλων μας».

Επαναδημοσίευση από το 1ο φύλλο του Εύξεινου Λόγου: του Πανοσιολογιώτατου Αρχιμανδρίτου Επιφάνιου Οικονόμου

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας συγκέντρωσε διάφορα εφόδια και υλικά και τα προώθησε με δύο αποστολές στους συνανθρώπους μας, στην ευρύτερη περιοχή της Ελασσόνας, για την κατά το δυνατόν ανακούφιση και συμπαράστασή τους.

Το διήμερο 3 & 4 Μαρτίου 2021, η περιοχή αυτή επλήγη από ισχυρούς σεισμούς που προξένησαν μεγάλες καταστροφές σε κατοικίες και υποδομές και όλοι μας δείξαμε την αλληλεγγύη και την αγάπη μας στους πληγέντες αδελφούς μας.

Ευχαριστούμε

όλον τον κόσμο που ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα μας και μπορέσαμε να δώσουμε λίγη χαρά σε συνανθρώπους μας που το είχαν ανάγκη, δίνοντας ότι μπορούσαμε ακόμη και από το υστέρημα μας, στον αναξιοπαθούντα συνάνθρωπο μας, συμμετέχοντας και γευόμενοι τις ύψιστες ανθρώπινες αξίες, ιδιαίτερα αυτές τις άγιες ημέρες που ακολουθούν.

Πασχαλινά έθιμα στον Πόντο

επιμέλεια: Νίκος Τουμπουλίδης

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Στις Ποντιακές παραλλαγές του μοιρολογιού της Παναγίας, ακούγοντας τα πάθη του Χριστού, η Μάνα Παναγία λυγίζει, «λιγοθυμά και ρούζει». Λιποθυμά τρεις φορές και τη συνεφέρουν με ροδόνερο, το «ροδόσταγμαν».Σε άλλες παραλλαγές παρακαλεί αυτόν που κατασκευάζει τα καρφιά που θα καρφώσουν τον Υιό της να τα φτιάξει λεπτά, ενώ σε άλλες παρακαλεί το Σταυρό να χαμηλώσει:

Σταυρέ μ’ για κλίστ’ και χαμελά, Σταυρέ μου, κλίσου κάτω!
Σαν έστεσεν τα χέρια Της, εκλίστεν ο Σταυρός Της!

Οι εικόνες των παραλλαγών του μοιρολογιού της Παναγίας αποδίδονται στο κείμενο με τρόπο συγκλονιστικό. Έχει ιδιαίτερη σημασία η ποιητική αξία του κειμένου και όχι η ιστορική αξιοπιστία.

Ο Πόντιος λαϊκός ποιητής εντάσσει την εκκλησιαστική παράδοση στην ποίησή του. Με την Ανάσταση του Κυρίου στο τέλος των παραλλαγών, ζωή και θάνατος συμβαδίζουν, χωρίς να γίνεται διαχωρισμός τι είναι «ζωντανότερο».

Ας έρθουμε, όμως, στον πραγματικό φορέα των εθίμων της Λαμπρής, δηλαδή στο λαό.Δε θα αναφερθούμε στο νόημα της νηστείας, που είναι το ίδιο σ’ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο, αλλά σε κάποια ιδιαίτερα έθιμα που γίνονταν από παράδοση στον Πόντο, τα οποία μπορεί σήμερα να φαίνονται σε κάποιους γραφικά, διατηρούσαν όμως τότε το κύρος που τους έδινε η πίστη του λαού.

Ένα έθιμο που συνδέεται, λοιπόν, με τη Σαρακοστή στον Πόντο, είναι ο «κουκαράς». Σε μια πατάτα ή σ’ένα κρεμμύδι, κάρφωναν επτά φτερά, όσες και οι εβδομάδες της νηστείας και κρεμούσαν την κατασκευή αυτή από το ταβάνι.Κάθε Κυριακή, έβγαζαν και ένα φτερό, κατασκευάζοντας έτσι ένα αυτοσχέδιο ημερολόγιο. Η επιρροή του κουκαρά στα παιδιά είναι ιδιαίτερη, καθώς το φτερωτό αυτό σκιάχτρο έπαιρνε φανταστικές διαστάσεις στα μάτια τους.Λειτουργούσε αποτρεπτικά, όχι μόνο για να μη «μαντζιρίζνε», να μην χαλάσουν τη νηστεία δηλαδή, αλλά και για να είναι φρόνιμα τα παιδιά καθ’ όλη τη διάρκεια της Σαρακοστής.

Με την παρουσία ενός τρομακτικού κατασκευάσματος πάνω από το κεφάλι τους, που πολλές φορές κουνιόταν κι από τον αέρα, είχε εξασφαλιστεί η ποθητή ησυχία στο σπίτι για σαράντα ημέρες, από τις παιδικές αταξίες και έριδες.«Θα τρώει σε ο κουκαράς», υπενθύμιζαν στο παιδί σε περίπτωση παρεκτροπής. Το Μεγάλο Σάββατο, κρυφά από τα παιδιά, γινόταν η «αποκαθήλωση» του κουκαρά, ο οποίος θα ερχόταν και πάλι την επόμενη χρονιά.

Η Σαρακοστή, κατά τα άλλα, κυλούσε όπως και στις υπόλοιπες περιοχές του Ελληνισμού. Οι πιστοί εξομολογούνταν, ακόμη και στα πιο απόμακρα μέρη του Πόντου, για να μεταλάβουν τη Λαμπρή.

Οι Σανταίοι, για παράδειγμα, εξομολογούνταν στον

πνευματικό που όριζε η Παναγία Σουμελά. Οι Φιλόπρωχες Αδελφότητες και οι Μητροπόλεις του Πόντου βοηθούσαν, με απόλυτη εχεμύθεια, τις φτωχές οικογένειες, και οι νοικοκυρές μοίραζαν «λαβάσια» (φουρνόπιτες), για τις ψυχές των πεθαμένων.

Εξασφαλιζόταν, έτσι, η ισότιμη συμμετοχή όλων στο πνεύμα των εορτών, επιβεβαιώνοντας για άλλη μια φορά τη δημοκρατικότητα της παραδοσιακής κοινωνίας.

Το Σάββατο του Λαζάρου (ή σε κάποιες περιοχές του Πόντου τη Μεγάλη Πέμπτη), οι νοικοκυρές κατασκεύαζαν τα λεγόμενα «κερκέλια», ένα είδος κουλουριού.

Οι ερμηνείες που δίδονται από το λαό είναι ποικίλες, με την επικρατέστερη να θέλει το Λάζαρο να ζητά «κερκέλ’», μετά την Ανάστασή του.

Των Βαίων, τα παιδιά έβαλλαν «Βάγια, βάγια το βαϊ, τρώ’με οψάρια και χαπίν (γαύρο) και τ’απάν την Κερεκλήν, τρώ’με κόκκινον ωβόν/τρώμε βούτορον, τυρίν», αναλόγως την επιθυμία, αλλά και τη διαθεσιμότητα.

Η Μεγάλη Εβδομάδα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον φτάνοντας στη Μεγάλη Πέμπτη. Γιατί έβαφαν τα αυγά; Τι λένε οι παραδόσεις των Ποντίων; Υπήρχε σε κάποιες περιοχές μια προφορική παράδοση που θυμίζει τα μισοτηγανισμένα ψάρια στο Μπαλουκλί που ξανάπεσαν στο νερό.

Λέει, λοιπόν, η παράδοση (περιοχή Σουρμένων) πως κάποτε μια Εβραιοπούλα πήγαινε να πουλήσει αυγά. Άκουσε πως αναστήθηκε ο Χριστός και δεν το πίστεψε.Ζήτησε να κοκκινίσουν τα αυγά που είχε στο καλάθι της, αν η είδηση αληθεύει και όντως κοκκίνισαν. Μια άλλη παράδοση λέει πως ο Χριστός στο Μυστικό Δείπνο προσέφερε κόκκινα αυγά.

Τα αυγά, τα λεγόμενα και «τορνίκια», τα έβαφαν με κρεμμυδότσουφλα, οπότε και έπαιρναν καφετί χρώμα, με λάπατα και έπαιρναν κίτρινο χρώμα ή με μελάνη και γίνονταν μωβ. Παράλληλα, έφτιαχναν και τσουρέκια.

Αυγά δεν έβαφαν και τσουρέκια δε ζύμωναν οι πενθούντες. Φρόντιζαν, όμως, να τους προμηθεύσουν οι γείτονές τους. Τσουρέκια και αυγά έδιναν και στους μουσουλμάνους, οι οποίοι ανταπέδιδαν την προσφορά στο μπαϊράμι τους, δίνοντας στους χριστιανούς μπακλαβάδες και άλλα γλυκίσματα.

Τη Μεγάλη Πέμπτη κάθε οικογένεια πήγαινε στην εκκλησία ένα καλάθι με τόσα αυγά, όσα και τα μέλη της, συν δύο ακόμη, ένα για το εικονοστάσι και ένα που ήταν «τ’εφτωχού τ’ωβόν».

Στο καλάθι έβαζαν και αλάτι, που το χρησιμοποιούσαν αργότερα για «τ’απολύμ’», (είδος χορτόσουπας για τα ζώα) και βαμβάκι, που έφτιαχναν μ’αυτό το «αποκάπνισμαν» (το κάπνιζαν με το θυμιατό και το ακουμπούσαν στο μέτωπο του παιδιού που αρρώσταινε).

«Τ’ωβόν τη Παναΐας» το τοποθετούσαν στο εικονοστάσι. Το καλάθι το άφηναν στο ιερό και το έπαιρναν μετά την Ανάσταση. Το βράδυ της Μεγάλης

Πέμπτης επέστρεφαν στο σπίτι κρατώντας αναμμένα κεριά.

Αξίζει να σημειωθεί πως τη Μεγάλη Πέμπτη έρχονταν στην εκκλησία να ακούσουν τα Δώδεκα Ευαγγέλια και μουσουλμάνες, κρυφά από τους άντρες τους. Χωρίς να είναι κρυπτοχριστιανές, πίστευαν στις θεραπευτικές ιδιότητες του ακούσματος των Δώδεκα Ευαγγελίων.

Για να αποκλείσουν το ενδεχόμενο να τις δουν καχύποπτα οι Χριστιανές γειτόνισσές τους, έλεγαν πρώτα σ’αυτές «Gurban olayim dininize, dilim kesilsin», δηλαδή θυσία να γίνω στην πίστη σου, να μου κοπεί η γλώσσα (αν λέω ψέματα).

Η Μεγάλη Παρασκευή, η ημέρα του Επιταφίου, είχε τον ίδιο πένθιμο χαρακτήρα, όπως και στις υπόλοιπες περιοχές του Ελληνισμού. Τον Επιτάφιο στόλιζαν με πυξούς και μυρτιές, που βρίσκονται σε αφθονία στον Πόντο.Κάτω από τον Επιτάφιο περνούσαν τα κορίτσια τους και μουσουλμάνες. Η Μεγάλη Παρασκευή συνδέεται και με το έθιμο της επίσκεψης στα μνήματα προσφιλών προσώπων (σε κάποιες περιοχές του Πόντου αυτό γίνεται τη δεύτερη μέρα της Λαμπρής και παίρνει πανηγυρικό χαρακτήρα).

Τοποθετούν στο μνήμα κόκκινα αυγά και κερνούν τους διαβάτες. Άλλωστε η ποντιακή παράδοση το επιτάσσει. Ο νεκρός φέρεται να μιλά και να ζητά το χρέος από τους ζωντανούς: Τα Φώτα θέλω το κερί σ’ και τη Ψυχού (Ψυχοσάββατο) κοκκία (σιτάρι, κόλλυβα)και τη Μεγάλ’ Παρασκευήν, ένα μαντήλι δάκρυα...

Αξίζει να σημειωθεί πως το έθιμο αυτό συνεχίζεται από τους Πόντιους ακόμη και σήμερα στην Ελλάδα (στη Βέροια,στο Κιλκίς τη Μεγάλη Παρασκευή και αλλού).

Σε χωριά της Κοζάνης πραγματοποιείται τη δεύτερη μέρα, με εντελώς, όμως, διαφορετικό χαρακτήρα: η Ανάσταση του Χριστού υπενθυμίζει την Ανάσταση όλων των νεκρών.

Στρώνεται εορταστικό τραπέζι στα μνήματα και με τη συνοδεία λύρας εορτάζεται, συμβολικά, η Ανάσταση όλων των παρευρισκόμενων νεκρών. Το ίδιο συμβαίνει και σε πολλές άλλες περιοχές, αλλά και στα Σούρμενα Αττικής την Κυριακή του Θωμά (η ημερομηνία μεταφέρθηκε εν Ελλάδι).

Το Μεγάλο Σάββατο ήταν μια μέρα που έπρεπε να γίνει «το άλλαγμαν», όλοι έκαναν μπάνιο, έβαζαν καθαρά και πολλές φορές καινούργια ρούχα, άλλαζαν σεντόνια και έπεφταν νωρίς για ύπνο.

ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ
Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος Πηγή: defencenet.gr

Μια ημέρα με τους «πόντιους» της Τραπεζούντας

Γράφει: ο Νίκος Τουμπουλίδης

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Η μικρή Μαρία, από τη πλευρά της, κοκκίνισε πρώτα, όπως όφειλε, από ντροπή και ύστερα πήρε το κύπελλο, το γέμισε νερό και το πρόσφερε στον Σουλτάνο. Βάζοντας όμως μέσα στο νερό και το μεγάλο της δάχτυλο. Ο σουλτάνος το πρόσεξε και του ακοφάνηκε. Χωρίς να πει τίποτα, έχυσε το νερό και της το έδωσε πάλι για να το ξαναγεμίσει. Η σεμνή Μαρία το ξαναγέμισε, αλλά αυτή τη φορά έβαλε μέσα δυο μικρά φυλλαράκια και το πρόσφερε στο Σουλτάνο. Εκείνος πια θύμωσε, και στην παρατήρησή του, η νέα του απάντησε πως το έκανε αυτό για να κόψει την κρυάδα του νερού. Μη τύχει και ιδρωμένος όπως ήταν, αρρώστησει...

Ο σουλτάνος, που δεν μπορούσε πια να κρατηθεί, γιατί άλλα είχε στην καρδιά και στο μυαλό του αναφώνησε τότε το περίφημο: «Ιδού λοιπόν που βρήκα κι εγώ, σ' αυτό τον ψεύτη κόσμο, ένα τριαντάφυλλο της Άνοιξης!» και έτσι η Μαρία γίνεται "Γκιούλ Μπαχάρ" και ο σουλτάνος

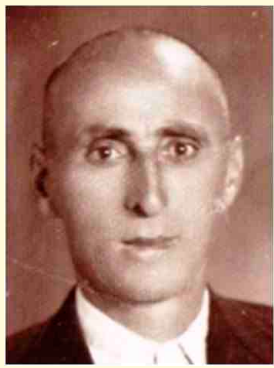
"κρυπτοχριστιανός" με τη συνεχή κατήχηση της Μαρίας.

Αμέσως μετά οι "Αργοναύτες της Βέροιας" πηγαίνουν στην Παναγία Χρυσοκέφαλο. Την ξενάγηση στην εκκλησία μας που τώρα είναι τζαμί, διαδέχεται ένα όμορφο περιστατικό, με τη συνάντησή μας με τρεις ηλικιωμένους Τονιαλίδες, που μας μιλούν ποντιακά και μας χαίρονται, σαν αδελφια τους. Πριν τελειώσει η συζήτηση με τους "Ρωμαίους" δασκάλους που τώρα ζουν στην Τραπεζούντα, έρχεται στην παρέα και ο Μουσταφά συνταξιούχος Τόνιαλης και αυτός, αστυνομικός στο επάγγελμα. Η συζήτηση στα ρωμαίικα (ποντιακά) συνεχίζεται και ενώ οι νέοι αργοναύτες Κομνηνοί φεύγουν για το ξενοδοχείο γύρω στις 18:00, εγώ μένω μαζί τους αφού με καλούν για τσάι στην παρέα τους στη διπλανή πλατεία, όπου λειτουργεί καφετέρια κάτω από το μουσείο που πριν από εκατό χρόνια ήταν ελληνικό αρχοντικό.

Η παρέα μαζί με αυτούς τους ανθρώπους μου δίνει την πεποίθηση ότι εδώ ακόμα και σήμερα οι Ρωμαίοι (Πόντιοι

Έλληνες)πιστεύουν στις ίδιες αξίες και αρχές που άφησαν τα γονικά μας. Με αυτούς του ανθρώπους που είναι όλοι πάνω από 65 ετών , ο Χουσεϊν , ο Μουσταφά , ο Εκρέμ και ένας ακόμη που δεν θυμάμαι το όνομά του μου μίλησαν στα ποντιακά για πάνω από δυο ώρες. Όταν ήρθε η ώρα του αποχωρισμού ο Μουσταφά μου λέει, «έλα με τ' εμέν». Τον ακολουθώ και πάμε σπίτι του. Εκεί θέλει να μείνω να κοιμηθώ μαζί τους στο σπίτι του μαζί με την οικογένειά του αφού μου λέει "εμείς αδελφεια είμες". Μετά από διάφορες εξηγήσεις καταλαβαίνει ότι πρέπει να γυρίσω στο ξενοδοχείο, ενώ του υπόσχομαι ότι την επόμενη φορά που θα έρθω στη Τραπεζούντα, θα πάω να τον βρω, αφού ξέρω πια το σπίτι του .

Εκεί στα εξώτειχα, στην αλύτρωτη ελληνικότατη γειτονιά, συναντάμε εκατοντάδες ρωμιούς που μιλούν τα ρωμαίικα και όπως μας λένε οι ίδιοι είναι γύρω στους 6000 άτομα που μιλούν την ποντιακή διάλεκτο και άλλοι τόσοι στα χωριά της Τόνιας, που μας περιμένουν...

(συνέχεια από το τεύχος 253)

ΜΑΝΟΥΗΛ Ο Γ' 1390-1412

Τόν Αλέξιον διεδέχθη ο υιός αυτού Μανουήλ όστις (συμπαραληφθείς) εις τήν κυβέρνησην του κράτους, έκληρονόμησε τήν διπλωματικήν αυτού ικανότητα καί τήν φρόνησιν, διά τών όποιών κατόρθωσε νά παρατείνει τήν ζωήν του κράτους, εις έποχήν καθ' ήν ό τρομερός Ταμερλάνος διέλυσε πολύ ισχυρότερα κράτη. Καί επί αυτού αί απόκεντροι έπαρχίαι έκυβερνώντο υπό ήμιανεξάρτητων ήγεμόνων, έκαστος τών όποιών διετήρει 500-1000 ένόπλους. Ούτοι έν πολέμω συνησπίζοντο υπό τόν αυτοκράτορα καί απέκρουον τόν έχθρόν.

Όταν ό Ταμερλάνος ώς άστραπή διέτρεχε τήν άνατολήν έμπνέων παντού τήν φρίκην καί τόν τρόπον, ό Μανουήλ κατόρθωσε διά του γαμβρού αυτού Ταχαρδίν νά κολακεύσει τόν Ταμερλάνον καί νά τόν προσλάβει σύμμαχον κατά του Σουλτάνου τής Προύσης Βαγιαζίτ του Γιλτιρίμ. Ό Ταμερλάνος εξέτιμησε τήν συμμαχίαν του Μανουήλ καθώς καί του Ιωάννου του Βυζαντίου διά τό ναυτικόν των, διά του όποιου ήδύναντο νά έμποδίσουν τόν Βαγιαζίτ νά λάβει έπικουρίας από τās έν Ευρώπη έπαρχίας του. Τοúτο συμπεραίνεται έξ έπιστολής αυτού (Ταμερλάνου) προς τόν Ιωάννην του Βυζαντίου, διά τής όποιας καλείται οúτως νά έτοιμάσει 20 γαλέρας ίνα συμπράξει μετ' άλλων τόσων του Μανουήλ. Μετά 2 μήνας οί στρατοί των δύο γιγάντων συνεπλάκησαν παρά τήν Άγκυραν. Ό στρατός του Βαγιαζίτ ένικηθη καί έσκορπίσθη, ό ίδιος δέ συνελήφθη αίχμάλωτος έκλείσθη εις κλωβόν καί απέθανεν. Εις τήν μάχην αυτήν έλαβον μέρος καί 15000 του Μανουήλ εις τούς όποιους ό Ταμερλάνος επέτρεψε νά λάβωσιν από τά λάφυρα νέον καί άρτιον όπλισμόν. Πεντήκοντα δέ έξ αυτών κατετάχθησαν εις τήν σημαιοφυλακήν του Ταμερλάνου. Ό Ταμερλάνος θέλων νά όργανώσει τό άχανές κράτος του, αφήκεν εις Μικράν Ασίαν τόν άνεψιόν του Μιρζά Χαλήλ, εις τόν όποιον ό Μανουήλ έπλήρωσε χρηματικήν χορηγίαν, έν ανάγκην δέ καί στρατιωτικήν. Έν τώ μεταξύ ό Ταμερλάνος απέθανε, ό Χαλήλ έγκατέλειπεν τήν Μικράν Ασίαν καί έδραμεν εις Σαρμακάνδην όπως καταλάβει τόν θρόνον, καί οúτως ό Μανουήλ άπηλλάγη τής έπαχθοús συμμαχίας.

Βασιλεύσας δέ ειρηνικώς επί 22 έτη απέθανεν αφήσας διάδοχον τόν υιόν αυτού Αλέξιον τον Δ'.

ΑΛΕΞΙΟΣ Ο Δ'

Ανέβη εις τόν θρόνον εις δυσκόλους στιγμάς. Αφού ό άνεψιός του Ταμερλάνου έγκατέλειπεν τήν Μικράν Ασίαν, άνεφάνησαν οί Τουρκομάνοι. Ούτοι διηρουντο εις δύο φυλάς: των Άσπρων προβάτων πού ήσαν φίλοι των Κομνηνών, καί των Μαύρων προβάτων, πού ήσαν έχθροί άμφοτέρων.

Ο ΠΟΝΤΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ

Ευστάθιου Αθανασιάδη - Τσαντεκίδη (από το ομώνυμο έργο του Γεροστάθη)

Ό Καρά Γιουσούφ άρχηγός των Μαύρων προβάτων έκυρίευσε τήν Αρσίγγην, έξεδίωξε τόν άρχηγόν των Άσπρων προβάτων Ταχαρδίν καί έγειτόνευσεν μέ τόν Αλέξιον.

Ό Αλέξιος ήναγκάσθη νά κάμει ειρήνην μέ τόν Καρά Γιουσούφ μέ τούς όρους μέ τούς όποιους έκαμε καί μέ τόν Ταμερλάνον, συνάμα δέ νά δώσει τήν θυγατέραν του, όνομαστήν διά τά κάλλη της εις τόν υιόν του Καρά Γιουσούφ. Ό Καρά Γιουσούφ ήτοιμάζετο νά πολεμήσει κατά του υιού του Ταμερλάνου, αλλά απέθανεν αιφνιδίως, τό κράτος του διελύθη, ό Ταχαρδίν των Άσπρων προβάτων καί ό Αλέξιος άπηλλάγησαν του φοβερού έχθρου.

Δυστυχώς για τήν Τραπεζούντα ό Αλέξιος ήτο έκδοτος εις άκολασίας, ή διάφθορά δέ από τόν αυτοκράτορα καί τούς άρχοντες μετεδόθη καί εις τόν λαόν καί έφερεν τήν εξασθένησιν καί τήν κατάπτωσιν του κράτους.

Ό Αλέξιος άνέδειξεν επίδοξον διάδοχον τόν υιόν του Ιωάννην όστις ώνομάσθη Καλογιάννης διά τό κάλλος του. Έπειδή ή μητέρα του ειχεν άθεμίτους σχέσεις μέ τόν Πρωτοβεστιάριον (πρωθυπουργόν) τόν έφόνευσε, συνάμα δέ ήθέλησε νά έκθρονίσει τόν πατέρα του, έκυρίευσε τήν Ακρόπολην καί ένέκλεισε τούς γονείς του εις τά ανάκτορα. Αλλ' οί ευγενείς φοβούμενοι μήπως φονεύση τόν πατέρα του καί γίνη τύραννος ήλευθέρωσαν τόν Αλέξιον, ό όποιος έξεδίωξε τόν Ιωάννην ό όποιος κατέφυγε εις τόν βασιλέα τής Ιβηρίας του όποιου καί γαμβρός έγινε. Ό Ιωάννης βοηθούμενος υπό του πεθερού του εξοπλίζει μίαν γαλέραν, στρατολογεί τυχοδιώκτας καί έπέρχεται κατά του πατρός του έλπίζων εις τήν βοήθειαν των αντιπολιτευομένων του πατέρα του, έρχεται εις Κορδίλην καί όχυροúται. Ό Αλέξιος έκστρατεύει κατά τής Κορδίλης. Ό Ιωάννης απέστειλε τήν νύκτα δύο άφοσιωμένους του διά νά συλλάβουν τόν πατέρα του μέ τήν βοήθειαν των αντιφρονούντων. Ούτοι όμως παρά τήν διαταγήν του Ιωάννου, φονεύουν τόν Αλέξιον. Τήν έπομένην εισέρχεται ό Ιωάννης εις Τραπεζούντα άκωλύτως καί στέφεται αυτοκράτωρ.

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ Ο Γ' Ο ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ 1425-1458

Ό Ιωάννης έλαβε τήν αρχήν εις στιγμάς κρισίμους, διότι οί Όθωμανοί κατέκτησαν τό μεγαλύτερο μέρος τής Μικράς Ασίας καί τής Ελλάδος καί έγιναν ό πλέον επικίνδυνος έχθρός του Έλληνισμού. Οί έσωτερικοί έμφύλιοι πόλεμοι άπεγοήτευσαν τόν λαόν ό όποιος εις τās ζοφεράς εκείνας ήμέρας δέν έβλεπε οúτε ικανόν αυτοκράτορα οúτε άξιους άρχοντας, οúτε ειλικρινείς συμμάχους καί φίλους.

Νέος έχθρός έξ Αρμενίας ό Έρτεβίλ επέπεσεν αιφνιδίως κατά τής Κλεισούρας των Μελιαρών γενόμενος κύριος του Καπανίου μέχρι Τριπόλεως. Ό Καλογιάννης διήρесе τās δυνάμεις του εις δύο καί τās μέν απέστειλε διά νά προσβάλει το Καπάνιον, τās δέ διά των όχυρών τής Κορδίλης, ίνα προσβάλει τόν έχθρόν έκ των νώτων. Αλλ' ένάντιοι άνεμοι έμπόδισαν τόν στόλον νά μεταφέρει τόν στρατόν εις Κορδίλην, ό δέ διά ξηράς στρατός έπειδή ήτο άνεπαρκής ήττήθη καί οί άρχηγοί αυτού έφονεύθησαν. Ό λαός τής Τραπεζούντας πληροφορηθείς ταύτα κατελήφθη υπό πανικού (περιέμενε τόν έχθρόν) καί οί κάτοικοι των προαστίων άλλοι κατέφυγον έντός των τειχών καί άλλοι εις τά πλοία. Ό Καλογιάννης έκλεισε τās πύλας, έτοποθέτησε φρουρούς, άπηγόρευσε τήν κυκλοφορίαν καί περιέμενε τόν

έχθρόν. Τήν άλλην ήμέραν έφθασεν ό Έρτεβίλ, διά νά ένσπείρει δέ τόν τρόπον καί τήν άπόγνωσιν, έφόνευσε τόν άρχιπποκόμην του Καλογιάννη εις μέρος καταφανές. Οί πολιορκούμενοι μέ τās απλās έξόδους, απέλπισαν τόν Έρτεβίλ, όστις έξεκένωσεν τήν χώραν άφού άπήγαγε τούς αίχμαλώτους καί τά λάφυρα.

Ό Μωάμεθ άφού έκκυρίευσε τήν Κωνσταντινούπολιν, διέταξε τόν Διοικητήν τής Αμάσειας Χιδίρ μπέην νά προσβάλει τήν Τραπεζούντα από ξηράς καί από θαλάσσης. Ό Χιδίρ άκωλύτως άπεβιβάσθη εις Τραπεζούντα καί έλεηλάτησε τās έξω των τειχών συνοικίας. ειχε σύμμαχον καί τήν πανώλην ή όποία άπεδεκάτισε τούς κατοίκους. Αλλά ή πανώλη μετεδόθη καί εις τό στράτευμα του Χιδίρ, ό όποιος ήναγκάσθη νά κάμει συνθήκην μέ τόν όρον αυτός μέν νά εγκαταλείψει λάφυρα καί αίχμαλώτους ό δέ Καλογιάννης νά πληρώνει έτησίως 2000 χρυσά.

Ό Καλογιάννης βλέπων τόν κίνδυνον από τούς Όθωμανούς έστράφη προς τόν Ουζούν Χασάν τόν ήγεμόνα των Λευκών προβάτων αντίπαλον του Μωάμεθ καί φημιζόμενον διά τήν άνδρείαν του. Ό Ουζούν έζήτησε τήν θυγατέραν του Καλογιάννη Αικατερίνην φημιζομένην διά τό κάλλος καί τήν Καπαδοκίαν. Ό Καλογιάννης έδέχθη μέ τόν όρον νά επιτραπεί εις τήν θυγατέρα του νά τελει έλευθέρως τά τής θρησκείας της. Συνεμάχησεν καί μέ τόν έμίσην τής Σινώπης, τόν σουλτάνον τής Καραμανίας, τόν ήγεμόνα τής Ιβηρίας καί τής Αρμενίας όπως από κοινού πολεμήσουν τόν κοινόν έχθρόν τόν Μωάμεθ. Τό 1458 απέθανεν άφού έβασίλευσε 33 έτη.

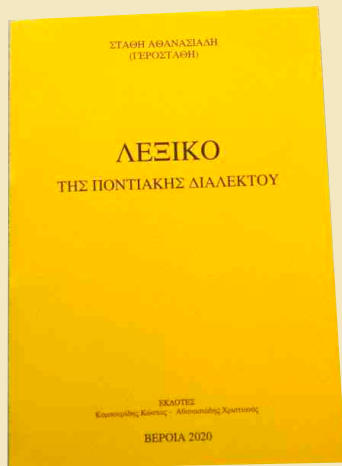
(συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος)

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Η περσινή μας απόφαση να μεταφέρουμε το Τμήμα Διαλέκτου της λέσχης σε μια "ψηφιακή τάξη" βρήκε άπίστευτη ανταπόκριση από τους φίλους και τα μέλη της λέσχης.

Αυτός είναι ο λόγος που η σχετική δραστηριότητα μας ξανά ξεκινά από το μήνα Απρίλιο με αυτόματη εγγραφή των επιθυμούντων περσινών μαθητών και συμπληρώνοντας τα τμήματα με νέους μαθητές, εφόσον υπάρξουν κενές θέσεις. Όσοι δεν πρόλαβαν να δηλώσουν θα έχουν την επιλογή να παρακολουθήσουν όλα τα μαθήματα μαγνητοσκοπημένα από το κανάλι της λέσχης, στο YouTube.

Ευχαριστούμε για την μεγάλη ανταπόκριση αλλά και ζητούμε την κατανόηση από όσους επιθυμούσαν και δεν πρόλαβαν να δηλώσουν. Σας υπενθυμίζουμε ότι μόλις δοθεί η σχετική άδεια από την πολιτεία το τμήμα θα ξαναλειτουργήσει στις εγκαταστάσεις μας, στο Πανόραμα Βέροιας και εκεί σας περιμένουμε όλους

Η δίτομη έκδοση του «Γεροστάθη»
διατίθεται από την ΕΛΒ

Τσάι = Τουρκία

Η παραγωγή και οι εξαγωγές του τσαγιού στην Τουρκία αυξήθηκαν κατά 43 τοις εκατό τους πρώτους επτά μήνες του προηγούμενου έτους σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2019, φθάνοντας τα 9,1 εκατομμύρια δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία που συνέταξε ο

Οργανισμός Anadolu από στοιχεία που ανακοίνωσε η Ανατολική Ένωση Εξαγωγών της Μαύρης Θάλασσας (DKIB).

Το Βέλγιο, η Γερμανία ήταν οι κύριοι εισαγωγείς, με τις εξαγωγές στο Βέλγιο να διπλασιάζονται σχεδόν σε 720 τόνους με κόστος τσαγιού αξίας 3 εκατομμυρίων δολαρίων. Πέρυσι, περίπου 423 τόννοι τσαγιού αξίας 1,5 \$ εξήχθησαν στο Βέλγιο την ίδια περίοδο ενώ οι εξαγωγές τσαγιού στη Γερμανία ανήλθαν σε περίπου 1,2 εκατομμύρια δολάρια τους πρώτους επτά μήνες του προηγούμενου έτους.

Καθώς οι άνθρωποι έπρεπε να περνούν περισσότερο χρόνο στο σπίτι λόγω κλειδώματος του ιού κορωνοϊού, η κατανάλωση τσαγιού αυξήθηκε παγκοσμίως και αυτό «Είναι μεγάλη επιτυχία να αυξήσουμε τον αριθμό των προορισμών εξαγωγής σε περισσότερες από 100 χώρες», είπε, προτρέποντας τις τουρκικές ιδιωτικές εταιρείες τσαγιού να επενδύσουν σε επωνυμία και ποιότητα σύμφωνα με διαφορετικές προτιμήσεις των καταναλωτών σε διάφορες χώρες.

«Η επένδυση στην καινοτομία για τη δημιουργία νέων προϊόντων, με τρόπους όπως η ανάμιξη των πλούσιων ενδημικών ιατρικών βοτάνων και φρούτων της περιοχής της Ανατολικής Μαύρης Θάλασσας με πράσινο και μαύρο τσάι θα αυξήσει και τις δύο εξαγωγές και θα δημιουργήσει έσοδα από τον περιφερειακό τομέα», δήλωσε ο Turgut.

Οι περιφερειακές επιχειρηματικές ομάδες στις επαρχίες της ανατολικής Μαύρης Θάλασσας σχεδιάζουν τώρα να ανοίξουν μαθήματα για να διδάξουν στους ντόπιους πώς να μαζέψουν φύλλα τσαγιού σε μια προσπάθεια να ξεπεραστεί η έλλειψη εργασίας στις προσεχείς εποχές.

Ας γίνουν παράδειγμα για όλους μας και ας αξιοποιήσουμε και τη γη της πατρίδος μας, για να μην ερημώσουν τα βουνά και τα χωριά μας.

Μια ακόμη εκκλησία στον Πόντο μας περιμένει...

Η εκκλησία του Αγγέλου Μιχαήλ στα Πλάτανα της Τραπεζούντας στη βορειοανατολική Τουρκία θα μετατραπεί σε μουσείο, σύμφωνα με αξιωματούχους της πόλης.

Το ιστορικό κτίριο στην πόλη Πλάτανα (Akcaabat) έχει αποκατασταθεί και θα χρησιμοποιηθεί σε κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες από το υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκίας. Μετά από δύο χρόνια εργασιών αποκατάστασης το κτίριο που περιέχει αρχαιολογικά και εθνογραφικά αντικείμενα θα μετονομασθεί σε Μουσείο Ortamahalle.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Διατήρησης Φυσικών και Ιστορικών Αξιών, Κοσκούν Ερουζ, δήλωσε ότι το κτίριο έχει μια ειδική και ελκυστική κατασκευή με αυθεντική αρχιτεκτονική της βυζαντινής περιόδου και με σπάνιες διακοσμήσεις προσόψεων και ψηφιδωτά δαπέδου.

Η εκκλησία χτίστηκε για να γιορτασθεί η νίκη του Βασιλιά Μανουήλ Κομνηνού του Γ', ο οποίος νίκησε και κατέστρεψε τον στρατό των Σελτζούκων το 1332.

Επισκευάστηκε από τους Έλληνες του Πόντου το 1846, αλλά η εκκλησία χρησιμοποιήθηκε ως σπίτι από μια ελληνική οικογένεια τα επόμενα χρόνια και μέχρι τον ξεριζωμό.

Σίγουρα στις επόμενες επισκέψεις μας στον Πόντο θα φροντίσουμε να επισκεφθούμε και το "σπίτι" του Αρχάγγελου Μιχαήλ για να πάρουμε την ευλογία του αλλά και να θαυμάσουμε τα ιστορικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία της εκκλησίας μας.

Παρτίν ένας μικρός ορεινός οικισμός στην Αργυρούπολη.

Το χωριό Παρτίν ήταν χτισμένο σε υψόμετρο 1800 μ., στους πρόποδες του όρους Κουλάτ, πάνω σε λόφο στις όχθες του ποταμού Γιαγλίντερε. Δυτικά του ήταν η Βαρενού, απέναντι το Λυκάστ και ανατολικά του η Κρώμνη και το Σταυρίν. Υπαγόταν στην υποδιοίκηση της Αργυρούπολης. Στους πέντε μαχαλάδες του (Υψηλάντων, Παχατουράντων, Χασζά, Κορώνα και Φενέ) κατοικούσαν τα τελευταία χρόνια 70 οικογένειες Ελλήνων. Σήμερα κατοικούνται από Τούρκους ελάχιστα σπίτια.

Το όνομα Παρτίν, προέρχεται από τον ομηρικό οικισμό Παρθένιον, της περιοχής Παφλαγονίας απ' όπου, πιθανόν, κάποιοι μεταλλουργοί μετανάστευσαν στη Χαλδία και ίδρυσαν το χωριό. Στην γειτονική Κρώμνη, όμως, παρτίν ονομαζόταν ένα τοπικό είδος δέντρου, η λεύκη και ίσως η ονομασία του χωριού να προέρχεται από αυτό. Μετά την άλωση της Τραπεζούντας από τους Τούρκους, το χωριό εποίκιστηκε από Έλληνες φυγάδες, όπως και ολόκληρη η περιοχή της Χαλδίας. Κάποιοι κάτοικοι του μετοίκησαν και στο αντικρινό Λυκάστ.. Μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα και ως την παρακμή των μεταλλείων, υπαγόταν στο Κοινό της Κρώμνης, όπως αναφέρει και ο σχετικός κανονισμός στην επικεφαλίδα του. Στην εποχή της ακμής, 120 ελληνικές οικογένειες κρυπτοχριστιανών κατοικούσαν στο χωριό, οι οποίοι φανερώθηκαν με την κήρυξη του Χατί- Χουμαγιούν το 1856.

Παλιότερα οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνταν με την μεταλλουργία. Αναφέρεται μάλιστα αρχιμεταλλουργός από το Παρτίν ονόματι Ξαντίνος. Μετά την παρακμή των μεταλλείων πολλοί μετανάστευσαν στη Ρωσία και στην Τραπεζούντα, όπου ασχολήθηκαν με το εμπόριο. Οι εναπομείναντες ασχολήθηκαν με την υποτυπώδη γεωργία και την κτηνοτροφία. Παρχάρι του χωριού για τους κτηνοτρόφους ήταν τα Λιμνία, τα οποία παραχωρήθηκαν από την Κρώμνη μετά την ανεξαρτοποίηση του χωριού.

Εκκλησιαστικά το Παρτίν υπαγόταν στη μητρόπολη Χαλδίας και είχε μια εκκλησία (της Υπαπαντής) με δυο ιερείς. Είχε και Δημοτικό σχολείο, για το οποίο, όπως και για το σχολείο του Λυκάστ, μεριμνούσε η Αδελφότης Κρωμναίων, όπως διαβάζουμε στο καταστατικό της. Ιδιαίτερη μέριμνα για το σχολείο είχαν και οι φιλοπρόοδοι κάτοικοι του. Δάσκαλοι από το Παρτίν, οι

Παναγιώτης Λυπηρίδης και Δημήτριος Παχατουρίδης, δίδασκαν στο σχολείο της ενορίας Νανάκ της Κρώμνης το 1907 με 1914.

Την ίδια τύχη με τον υπόλοιπο Ελληνισμό του Πόντου είχαν και οι κάτοικοι του χωριού Παρτίν. Στα τέλη του 1923, εγκαταλείφθηκε από τους κατοίκους του, που διεσπάρσαν σε διάφορους προσφυγικούς οικισμούς της Ελλάδας.

Καλάθι Αγάπης

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας σε συνεργασία με τα καταστήματα τροφίμων "ΜΑΖΙ ΜΑΡΚΕΤ" διοργανώνουν για ακόμη μία φορά το «ΚΑΛΑΘΙ ΑΓΑΠΗΣ» ενόψει των ημερών του Πάσχα, για να στηρίξουμε έμπρακτα τους συνανθρώπους μας και να ανακουφίσουμε άπορους συμπολίτες μας, που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Στηρίζουμε όλοι αυτήν την προσπάθεια και δείχνουμε την αγάπη και την αλληλεγγύη που οι καιροί απαιτούν.

Όλοι μαζί... μπορούμε.

Συγκέντρωση τροφίμων στα καταστήματα "ΜΑΖΙ ΜΑΡΚΕΤ", Μ.ΜΠΟΤΣΑΡΗ 62 και ΠΙΕΡΙΩΝ 63 Βέροια.

ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ζίпка και φουστανέλα εντάμαν σον «ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΑΓΩΝΑ»

Συνέχεια από την 1η σελίδα

της για την Εθνεγερσία έδωσε και όλα τα παιδιά της. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, γιος και εγγονός ηγεμόνων της Μολδοβλαχίας, στρατηγός του τσαρικού στρατού, αρχηγός της Φιλικής Εταιρίας και πολιτικός αρχηγός της Επαναστάσεως του 1821, υπήρξε από τις πιο τραγικές και συνάμα ιερές μορφές του αγώνα.

Επιφανείς Πόντιοι ενίσχυσαν με μεγάλα χρηματικά ποσά τη Φιλική Εταιρία. Ο Ηλίας Κανδήλης, ιδρυτής και διδάκτορας του Φροντιστηρίου της Χερσώνας, ο Ιάκωβος Γρηγοράντης, γενικός «αρχιμεταλλουργός» των μεταλλείων της Αργυρούπολης, καθώς και η μεγάλη ποντιακή οικογένεια των Μουρούζηδων είναι λίγα μόνο από τα παραδείγματα των Ποντίων, που ενίσχυσαν με διάφορους τρόπους τον αγώνα.Κάθε φορά που ξένοι η Έλληνες δημοσιογράφοι ζητούσαν βιογραφικά στοιχεία, από τον Πρόεδρο της Ελληνικής δημοκρατίας (1929-1935) Αλέξανδρο Ζαΐμη, έλεγε με υπερηφάνεια. «Καταγόμεθα βεβαίως από την Κερπινή Καλαβρύτων εκ πατρός, παππού και προπάππου, αλλά παρακαλώ να μη λησμονηθεί ότι η μητέρα μου Ελένη Μουρούζη, ήτο ποντιακής καταγωγής, ως κόρη του Αλεξάνδρου Μουρούζη την σπουδαία Φαναριώτικη οικογένεια των Μουρούζηδων....»

Διαβάζουμε σε γραπτά κείμενα αγωνιστών του 21 για εκατοντάδες «Μαυροθαλασσίτες», «Τραπεζούντιους», «Σινωπείς», «Αργυρουπολίτες» που έδωσαν και τη ζωή τους στον αγώνα της λευτεριάς. Όλοι αυτοί οι μαχητές ήταν Πόντιοι εθελοντές που πολέμησαν γενναία για την απελευθέρωση της πατρίδας.

Αλλά πόντιοι Έλληνες ζούσαν και σε μια άλλη "Ελλάδα" στον ακριτικό Πόντο που όταν ξέσπασε η Επανάσταση του 1821, το μίσος και ο φανατισμός των Τούρκων εναντίον των Ποντίων κορυφώθηκε.Στην Τραπεζούντα ο φανατισμένος όχλος, το Μάρτιο του 1821 όταν ξέσπασε η επανάσταση στο Μοριά, μάζεψε τους Χριστιανούς στο Γκιουζέλ Σεράι (Λεοντόκαστρο) για να τους σφάζει. Ο καταγόμενος από το Σταυρίν της Αργυρούπολης φρούραρχος της Τραπεζούντας, ο Σατήρ Ζαδδές Σουλεημάν Πασάς, διέλυσε τον όχλο και έσωσε προσωρινά τους χριστιανούς. Φημολογείται ότι ο φρούραρχος ήταν κρυπτοχριστιανός.

Μετά από αυτό το γεγονός άρχισε η τρομοκρατία σε όλες τις ελληνικές συνοικίες και ιδιαίτερα σε όσους κατείχαν κάποια διοικητική θέση. Ο μητροπολίτης Τραπεζούντας Παρθένιος Β' (1819-1830) ήταν το στήριγμα και η ελπίδα των Ελλήνων χριστιανών που με γενναίο φρόνημα κράτησε όρθια την Ορθοδοξία αλλά και έστελνε έμπυχη και υλική υποστήριξη στον υπέρ πίστεως και πατρίδος αγώνα, για την ευόδωση της επανάστασης, στη μητέρα πατρίδα.

Γεγονότα που επιγραμματικά παραθέτουμε παρακάτω επιβεβαιώνουν ότι ο Πόντος ήταν παρόν στην παλιγγενεσία της πατρίδας.

Έτος 1785. Ιδρύεται το Ελληνικό Φροντιστήριο της Χερσώνος από τον Η. Κανδύλη. Εκεί δίδαξε κατά διαστήματα και ο ίδιος μέχρι το 1802 προωθώντας συνεχώς την ιδέα της Εθνικής Ανεξαρτησίας της Ελλάδας.

Έτος 1789. Ιδρύεται η πόλη Οδησός (από τους 3.150 αρχικούς κατοίκους της, οι 2.500 ήταν Έλληνες του Πόντου). Τότε Έλληνες του Πόντου αλλά και της Άσπρης Θάλασσας (έτσι ονόμαζαν την Μεσόγειο) άρχισαν να μεταναστεύουν προς τις παραδουνάβιες ηγεμονίες ύστερα από την συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή της Μολδοβλαχίας (1774).

Έτος 1814. Ιδρύεται η Φιλική Εταιρεία, στην Οδησό. Μεταξύ των μνημένων, στον μικρασιατικό Πόντο φαίνεται να συμπεριλαμβάνονταν και κρυπτοχριστιανοί. Σημαντική εκπρόσωπος της ποντιακής συμμετοχής υπήρξε η οικογένεια των Υψηλαντών. Η οικογένεια των Υψηλαντών ενσάρκωσε με τον πλέον αποκαλυπτικό τρόπο το γεγονός της στράτευσης όλων των Ελλήνων στο στόχο της πολιτικής αποκατάστασης του υπόδουλου γένους.

Έτος 1818. Ο Δημήτριος Υψηλάντης σε ηλικία μόλις 24

ετών μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία από τον αδελφό του Νικόλαο. Ήταν αδελφός του Αλέξανδρου Υψηλάντη και στις 20 Ιουνίου του 1821 ανέλαβε την αρχιστρατηγία της Επανάστασης με πρώτο του μέλημα η οργάνωση τακτικού στρατού.Ήταν ο πρωτεργάτης των Εθνοσυνελεύσεων και ο μοναδικός που διαφώνησε με τα δάνεια της υποτέλειας των δυτικών "συμμάχων" μας. Προς τιμήν, του Δημήτριου Υψηλάντη ιδρύθηκε το 1823 στην πολιτεία Μιτσιγκαν των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής ομώνυμη πόλη (Ypsilanti) που υπάρχει μέχρι σήμερα και τιμούν το ήρωα πρόγονο μας.

Έτος 1819. Μυείται στα μυστικά της Φιλικής Εταιρίας ο Σίλβεστρος Λαζαρίδης, διάκονος του Χαλδίας Σωφρονίου και μετέπειτα μητροπολίτη Χαλδίας. Ο Σίλβεστρος στη συνέχεια μυεί το μητροπολίτη Σωφρόνιο, τον Αρχιμεταλουργό Ιάκωβο Γρηγοράντη κ.α. Τον ίδιο χρόνο μυείται και ο διδάσκαλος του γένους Ηλίας Κανδήλης ο οποίος αφήνει στον Αλ. Υψηλάντη 5.000 ρούβλια, για τους σκοπούς της Εταιρείας.

Έτος 1820. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης γίνεται γενικός έφορος της αρχής, δηλαδή αναλαμβάνει την ηγεσία της φιλικής εταιρείας.

Έτος 1821. Μάρτιος. Συγκροτείται ο Ιερός Λόχος, με τη συμμετοχή πολλών Ποντίων Ελλήνων. Ο Αχιλλέας Ανθεμίδης αναφέρει ότι ο σουλτάνος θεώρησε τον Ιερό Λόχο ως ευξείνοποντιακή στρατιωτική μονάδα και ότι με αυτήν την πρόφαση εξόντωσε τους προκρίτους της Αργυρούπολης του Πόντου. Αναφέρει επίσης ότι με φερμάνι απαγορεύτηκε στον πληθυσμό της Αργυρούπολης και άλλων περιοχών να υδροδοτείται από τις βρύσες κατά την επέτειο της μάχης του Δραγατσανίου

Έτος 1821. Οι Μουρούζηδες με απώτερη καταγωγή από το χωριό Μουρουζάντων της Τραπεζούντας. Κατείχαν σπουδαία θέση στο Φανάρι και επηρέασαν καθοριστικά τις τύχες του υπόδουλου ελληνισμού.Ο βιογράφος των Μεγάλων Διεργμένων, Επαμεινώνδας Σταματιάδης αναφέρει ότι ο Αλέξανδρος Μουρούζης είχε τρεις γιους, από τους οποίους οι δύο, ο Κωνσταντίνος και ο Νικόλας, υπήρξαν πρωτομάρτυρες του αγώνα υπέρ της ελληνικής ανεξαρτησίας. Επιφανέστατος, όμως, υπήρξε ο Δημήτριος, γιος του Κωνσταντίνου, που κατακρεουργήθηκε το 1812 σε ηλικία 44 ετών.

Έτος 1821. (Ιούνιος) Μάχη του Δραγατσανίου, οι Ιερολοχίτες ηττώνται. Πόντιοι μαχητές του Ιερού Λόχου καταφεύγουν στη Ρωσία μετά την ήττα. Από τους διασωθέντες Ιερολοχίτες οι 19 κατάγονταν από τον Πόντο.

Λίγα επίσης λόγια από προσωπικότητες της Ελλάδας αναδεικνύουν την εθελοντική και ανδρεία προσφορά των ποντίων.

Σε άρθρο του Οδυσσέα Λαμψίδη στο Αρχείο Πόντου (τόμ. 33) διαβάζουμε μεταξύ άλλων: «Ουδαμού μέχρι τούδε ούτε και υπό των ιστορησάντων την ελληνικήν επανάστασιν του '21 ανεγράφη Έλλην Πόντιος αγωνιστής των πολεμικών γεγονότων του 1821. Το γεγονός τούτο είναι φυσικόν να κινή την προσοχήν και την απορία. Διό και ανεξήτουν και εσημείουν πάντοτε παν το σχετικόν προς το θέμα τούτο. Τοιουτοτρόπως σήμερον φέρω εις γνώσιν των ιστορικών του νεωτέρου Πόντου θετικά και βέβαια πλέον στοιχεία δια την συμμετοχήν των Ελλήνων Ποντίων εις τους αγώνας του 1821».

«Διάσημοι έγιναν ιδιαίτερα στις περιοχές της Πάφρας οι "εσχιάδες" εκδικητές Καρατοσοτσούκ (Αναστάσιος Κουτσόγλου) που επικηρύχθηκε από το σουλτάνο με το ποσό των 5000 χρυσών λιρών, ενώ οι επικηρύξεις των Καραϊσκάκη, Κολοκοτρώνη, Νικηταρά κ.ά. δεν υπερβαίνουν τις 3000 χρυσές λίρες. Η δράση του Καρατοσοτσούκ ανάγεται κατ' αρχήν στην προ της ελληνικής επανάστασης περίοδο, όμως εμφανώς δρα κυρίως στα χρόνια 1814-1818.Ακόμα ο ανηψιός του Αναστασίου Κουτσόγλου Χιντάς (Βασίλειος Κοτσερίδης) που ήταν κι αυτός χρόνια στα βουνά με το θείο του, όταν ο τελευταίος συνελήφθη το 1834 από τους Τούρκους, ο Χιντάς συνέχισε το έργο του θείου του. Κι ο Χιντάς ήταν ακόμη πιο αποτελεσματικός ως προς τη δράση του και

ήταν ο εμψυχωτής των Ελλήνων και ο φόβος των Τούρκων.»(Αχιλλέα Ανθεμίδη, "Τα απελευθερωτικά στρατεύματα του Ποντιακού Ελληνισμού 1912-1924").

Ο Αλέξιος Μαυροθαλασσίτης Οπλαρχηγός που καταγόταν από τα παράλια του Πόντου και αγωνίστηκε στην ηπειρωτική Ελλάδα και στην Κρήτη από το 1821 έως το 1822, οπότε και φονεύθηκε.Προτού εκραγεί η επανάσταση, ο Μαυροθαλασσίτης όπως τον έλεγαν οι συμπολεμιστές του λόγω καταγωγής (και που όμως έτσι αποκαλούσαν σχεδόν όλους τους Πόντιους τότε σε αντιδιαστολή προς του "Ασπροθαλασσίτες" του Αιγαίου), δρούσε ως αρματωλός στη Μικρά Ασία και εκεί ήρθε σε επαφή με πολλούς Κρητικούς. Εξάλλου με την Κρήτη υπήρχαν και παλαιότεροι δεσμοί, γιατί από το 1410 αλλά κυρίως μετά την κατάληψη της Τραπεζούντας από τους Οθωμανούς, πολλοί Πόντιοι κατέφυγαν στη μεγαλόνησο. (Αρχείον Πόντου τομ. 24).

Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι η συμβολή των Ελλήνων του Πόντου στην Επανάσταση του 1821 και την απελευθέρωση της πατρίδας μας από τον τουρκικό ζυγό, αποτελεί ένα από τα πιο αποσιωπημένα κομμάτια της νεότερης ιστορίας μας και η πραγματική διάσταση της καθοριστικής και πρωταγωνιστικής συμβολής των Ελλήνων που έδρασαν τη συγκεκριμένη περίοδο ήταν και ποντιακής καταγωγής, καθώς χρηματοδότησαν, οργάνωσαν, πολέμησαν και πέθαναν για την ελευθερία της μητέρας Ελλάδας.

Κλείνοντας αυτό το σύντομο αφιέρωμα στους ήρωες προγόνους μας σας καλούμε να είμαστε όλοι μαζί ενωμένοι, γιατί οι υψηλές ιδέες και αξίες που μας ενώνουν είναι διαχρονικά ποτισμένες με αγώνες και αίμα. Ο αγώνας μας ας είναι συνεχής για το ύψιστο αγαθό, την ελευθερία, για να μην θρηνησουμε ξανά αλησμόνητες και αλύτρωτες πατρίδες.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ

ΧΟΡΕΥΩ, ΑΡΑ ΥΠΑΡΧΩ

29 Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα Χορού

Ο χορός είναι «σιωπηλή ποίηση», μια αρχέγονη μορφή έκφρασης συναισθημάτων. Ως μια μορφή τέχνης, είναι μια ομολογία του παρελθόντος και της ιστορίας μιας περιοχής, ένα πολιτιστικό επίτευγμα που μεταφέρεται αλώβητο από γενιά σε γενιά. Είναι το μονοπάτι που διαλέγει ο άνθρωπος για να αγγίξει την ευτυχία, να κατακτήσει την ελευθερία, σπάζοντας τα δεσμά που επιβάλλουν τα στερεότυπα και οι κοινωνικές νόρμες.

Ο χορός έχει ποικίλες μορφές έκφρασης. Ήδη από την αρχαιότητα, οι φυλές χόρευαν για να καλέσουν τα πνεύματα, για να προκαλέσουν τη βροχή, αλλά και για να προετοιμάσουν το έδαφος για κνήγι. Επίσης, προτού ξεχυθούν στο πεδίο της μάχης, χόρευαν όλοι μαζί, ώστε να ανατρεφώσουν το ηθικό τους και να κρατηθούν ενωμένοι σαν μια γροθιά μέχρι τέλους. Ο χορός δεν έπαιξε σημαντικό ρόλο μόνο στη ζωή, αλλά και στο θάνατο, αφού σε πολλές περιπτώσεις τους συνόδευε στο τελευταίο τους ταξίδι.

Μεταγενέστερα, άρχισε να συνδέεται άρρηκτα με τη θρησκεία, καθώς συντρόφευε το ζευγάρι κατά το ιερό μυστήριο του γάμου. Μουσική και χορευτικές κινήσεις, άλλοτε αυθόρμητες και άλλοτε τυποποιημένες, δεν έλειπαν από γιορτές και τοπικά πανηγύρια. Επρόκειτο για μια τελετουργία που χαρακτήριζε την καθημερινότητα του απλού ανθρώπου και έδινε υπόσταση στη χαρά και στη λύπη τους.

Στη σύγχρονη εποχή που διανύουμε, τίποτα δεν έχει αλλάξει, καθώς αποζητούμε τον χορό καθημερινά για να εξωτερικεύσουμε με το σώμα ό, τι δεν μπορούμε με τη γλώσσα. Είναι ένας τρόπος για αποφόρτιση των εντάσεων, τόσο σωματικών όσο και ψυχικών. Ενεργοποιεί τον αυθορμητισμό και την εμπιστοσύνη στον εαυτό μας. Μας βοηθάει να γνωρίζουμε τα συναισθήματά μας, μεταφράζοντάς τα σε κινήσεις. Μας δίνει ζωή!

Το να χορεύεις, είναι να είσαι έξω από τον εαυτό σου, μεγαλύτερος, πιο όμορφος, πιο ισχυρός. Αυτό είναι δύναμη, είναι δόξα επάνω στη Γη και είναι στο χέρι σου να την αποκτήσεις!!!

Δεμερτζίδου Μαρία - Κουρούκα Ζωή - Παναγιωτίδου Βάια